

JOKE VERWEERD

Vogelvlucht

Mozaïek | Roman

‘Een roman om stil van te worden. Wat knap om rond zo’n heftig en gevoelig onderwerp, zo’n mooi en indringend verhaal te weven. Joke Verweerd heeft zichzelf opnieuw overtroffen!’ – Ina van der Beek

‘Joke Verweerd weet ook in *Vogelvlucht* zo in de huid van de hoofdpersoon te kruipen, dat je als lezer wordt meegenomen in Matthy’s zoektocht. Te midden van gebrokenheid kan het ineens gebeuren dat je met Matthy tot de ontdekking komt dat ook jij boven jezelf wordt uitgetild.’ – Dorothee Berensen

‘Als lezer voelde ik de emoties van de nabestaanden van een slachtoffer van de ramp met de MH17: woede, verdriet, schuldgevoel, maar ook het zoeken naar God. Dit is zo’n boek dat het waard is om nog eens te lezen.’ – Greetje van den Berg

‘Tussen ergens en nergens – een nietig spoor zoeken en een weg ontdekken in actuele roman.’ –
Ria Borkent

‘Een roman die het aandurft om te vertellen over de persoonlijke gevolgen van een van de grootste rampen van deze periode. En wel op zo’n manier dat het raakt en binnenkomt, in de actualiteit van terreur, aanslagen en wantrouwen.’ – Gert-Jan van Rietschoten

‘Ook als je geen soortgelijke ramp meegemaakt hebt, is dit boek een bemoediging voor mensen die op zoek zijn naar hun plaats in het grote geheel.’ –
Elise Wijland

Van Joke Verweerd verschenen eerder bij Uitgeverij Mozaïek:

De wintertuin, roman

De rugzak, roman

Permissie, roman

Paradiso, roman

Snoeitijd, roman

Op de huid, roman

Pareloester, roman

Stuifzand, roman

Retour Rantepao, roman

Wapenbroeders, novelle

Vindersloon, novelle

Binnenstebuiten, verhalen

Spiegeling, verhalen

Spiegeling, luisterboek

Opnieuw beginnen, verhalen

Opluisteren, verhalen, gedichten en gebeden voor christelijke feesten

Verdwalen en thuiskomen, kerstverhalen

Joke Verweerd

Vogelvlucht

Tweede druk

Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Deze roman is fictie, elke overeenkomst met bestaande personen of situaties berust op toeval.

Eerste druk september 2016

Tweede druk december 2016

ISBN 978 90 239 9687 3

NUR 301

Ontwerp omslag Geert de Koning
Omslagbeeld Perron 11, Jennifer van der Meer

Auteursfoto Rianne den Bok

Lay-out en dtp Gerard de Groot

© 2016 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer
Alle rechten voorbehouden

www.uitgeverijmozaiek.nl

www.jokeverweerd.nl

Keerpunt

Er is niets moeilijks aan rechtdoor fietsen. De wegen zijn hier recht en fietsen kan ze sinds haar derde. Gewoon voor je blijven kijken en het bulderend opstijgen van het zoveelste vliegtuig negeren. Wie daar niet tegen kan, is niet van hier.

‘Hier’ is de polder, die nog steeds heet naar wat hij was: de Haarlemmermeer. Sinds dik anderhalve eeuw kun je hier fietsen op de bodem van wat eens de Waterwolf werd genoemd. Je houdt het niet voor mogelijk wat anderhalve eeuw met een landschap kan doen.

Matthy buigt zich over het stuur, of misschien toch onder het vliegtuig. Soms lijkt je die dingen bijna te kunnen aanraken. De piloot lijkt er zin in te hebben, hij trekt snel op. Vakantiebestemming nummer zoveel, maar sinds de gebeurtenissen van de afgelopen week vraagt Matthy zich af hoe de passagiers zijn ingestapt en hoe vaak ze overwogen hebben hun vlucht te annuleren.

Vijf keer achter elkaar moet ze niezen; dat komt door de kerosinedamp in de lucht.

Ze snapt niet dat er nog mensen op vakantie gaan. Op dit moment begrijpt ze heel veel dingen niet. En vandaag krijgt ze haar pedalen bijna niet rond, hoewel er amper wind is. Een warm briesje maakt de zomerdag zo goed als volmaakt. Voor het oog dan.

Dit is de polder waar Matthy en haar zus Hilly geboren zijn. Waar ze fietsen leerden en al het andere. Veel dingen hoefde

zij niet uit te vinden omdat Hilly alles al wist. Dat is soms nog zo, en daarom is ze naar haar op weg.

Ze schelen maar tien maanden, en bijna iedereen denkt dat Hilly de oudste is. Hilly weet waar ze staat, terwijl Matthy altijd onderweg is. Zoals nu, nu ze niet weet waar ze het zoeken moet.

Haar benen voelen als lood en er zit iets in haar oog, een vliegje of iets anders, wat eruit moet. Er was een tijd dat je, als je bijna omviel, op je trappers ging staan, dan had je zo weer vaart. Als kind durf je alles, zie je geen gevaar. Nu is ze haar vaart al verloren en ziet ze wel waar ze terechtkomt. In het hoge gras van de berm zoekt ze tevergeefs een zakdoek.

Ze is zomaar gegaan, zonder van tevoren te bellen. Misschien is Hilly niet thuis; dan heeft ze zich voor niets afgepeigerd. Weer een vliegtuig, een Boeing 777. Ja, precies zo een was het.

Als Hilly niet thuis is, dan is Siem er wel. Tenzij hij vanmiddag bij de psychiater zit. Of is hij daar al mee klaar? Ze vraagt er maar niet meer naar, Siem denkt dat het goed met hem gaat. Wat zij denkt, houdt ze voor zich.

Boven haar zoekt het vliegtuig brullend zijn weg omhoog. Nu kijkt ze toch. Het zal nog wel even duren voor ze een 777 kan negeren. Ze houdt haar adem in tot ze sterretjes ziet en dan is het toestel nog maar een stip in het blauw. Ze hapt een nieuwe teug lucht en nog een, waardoor het bonzen in haar hoofd afneemt. Opstappen en vaart maken, houdt ze zichzelf voor; je bent onderweg naar Hilly en je bent al over de helft. Het is onzin om terug te gaan omdat er zojuist een Boeing 777 is opgestegen. Doe nou gewoon wat je van plan was. De wereld draait gewoon door.

Een week geleden, op 17 juli 2014, vertrok er een 777, vlucht MH17, een combi van Malaysia Airlines en KLM, met 298 mensen aan boord. Die mensen zijn nooit aangekomen op

hun bestemming. Ze worden gezocht en bijeengeraapt in de velden bij Grabovo in Oekraïne. Verzameld en stukje bij beetje thuisgebracht. Vandaag landde er een Hercules met vierenzeventig doodskisten, gisteren werden er veertig gebracht en wie weet hoeveel er nog komen.

De wereld kijkt mee en roept over de manier waarop Nederland zijn mensen terughaalt: de integere aanpak, de waardige ceremonie, de eenvoud van een trompet die The Last Post laat horen.

De eenvoud betekent dat er gewoon geen woorden voor zijn en de radeloze verwarring wordt er niet minder van. Er zijn gebeurtenissen die het leven lamleggen. Die je leeg en hol achterlaten, met een gapend gat op de plaats waar je hart zou moeten zitten.

Ze hoopt dat Hilly haar twee of drie stappen achteruit kan trekken, zodat ze opnieuw overzicht krijgt en de realiteit aankan. Vandaag heeft ze al minstens vijf keer gedacht dat het niet waar kan zijn, dat ze nu maar eens wakker worden moet. Maar ze is wakker. Het is donderdag 24 juli 2014.

Annis is dood. Weg voor altijd. Nooit meer schuift ze aan het bureau tegenover Matthy. Nooit meer staat ze met haar sportschoenen in haar hand te wachten. Nooit meer zullen ze samen lunchen, samen shoppen, samen lachen of balen. Nooit meer zal ze een lange zwarte haar van Annis op het witte laminaat vinden. Nooit meer een mailtje, een sms of een appje met haar naam eronder krijgen. Zonder Annis is het leven ondenkbaar, ze hoort er gewoon te zijn. Ze is er geweest vanaf de basisschool; ze waren altijd vriendinnen gebleven, ook de jaren dat Annis in Jakarta woonde. Nooit zijn ze elkaar uit het oog verloren. Het is onbestaanbaar dat het 'Tot ziens' van acht dagen geleden een afscheid voorgoed is geworden.

Je gelooft het niet. Zulke dingen gebeuren in films. Maar het staat in iedere krant en in ieders ogen. Het kruipt onder je huid. Ergens begint iets te rafelen en te scheuren, te zwellen

en te barsten en je weet dat je nog steeds niet voelt wat je zou moeten voelen. Je wordt bang van de wereld, vertrouwt jezelf niet meer. Je weet niet eens of je nog wel rechtdoor kunt fietsen.

Daar is het huis van Hilly en Siem. Het is klein en een beetje scheef gezakt in de ringdijk. Het stoepje naar beneden geeft haar de vaart die ze nodig heeft. Uit het open raam komt de tune van het journaal. Loeihard schalt het de polder in.

Siem zit alleen voor de buis. De kamer is donker; sinds hij ziek is, schemert het hier. Altijd zitten de gordijnen op een kier na dicht.

‘Hoi, Siem!’ Matthy’s stem klinkt schor.

Zijn blik blijft aan de beeldbuis gekluisterd, terwijl hij op de bank naast zich klopt. Maar zij loopt terug naar de keuken, tapt een glas water en klokt het achter elkaar naar binnen.

Ze had zo gehoopt dat Hilly thuis was. Naast Hilly had ze het nieuws wel aangekund, maar de bril van Siem wil ze niet, daar is ze bang voor.

Ze kijkt naar hem, naar de manier waarop hij zich vooroverbuigt naar het scherm, zijn handen rustend op zijn knieën. Een spijkerbroek met de rafels van afgeknipte pijpen. Rond zijn wangen de schaduw van een paar dagen niet geschoren zijn. Siem was tot ruim een half jaar geleden docent geschiedenis op het Leeghwater College, de meest elitaire scholengemeenschap van de polder. Zoals hij er nu uitziet, zou hij een dissonant zijn daar, maar zolang zijn burn-out duurt, is het geen punt. Bezoek van school heeft hij intussen te vaak afgewimpeld, ze zullen niet meer onverwacht met een fruitmand voor de deur staan. En of hij ooit weer terug gaat naar dat vorige leven is de vraag, want het ziet ernaar uit dat hij dat niet meer wil.

Hij schudt zijn hoofd nu en laat zijn adem met een scherp geluid tussen zijn lippen door glippen. ‘Wat een criminelen,

wat een ongelooflijke maffiabende daar in Rusland! Terroristen zijn het! Moordenaars! Ze deinzen echt nergens voor terug.’

Even is ze bang dat hij het geluid nog harder wil zetten, maar hij pakt de afstandsbediening om te dimmen. ‘Heb jij ook de behoefte om te vloeken, Matthy?’

‘Wij vloeken hier geen van allen,’ zegt ze rap zodat hij weet dat ze het van hem ook niet pikt.

Nu lijkt hij de afstandsbediening naar het scherm of dwars door de kamer te willen smijten. Hij maakt het gebaar echter niet af, maar zakt in elkaar alsof hij aan alle kanten leegloopt, en hij verbergt zijn gezicht in het kussen dat naast hem ligt.

Hij zou niet moeten kijken en ook niet moeten luisteren. Hij moet vooral niet te veel prikkels ervaren. Prikkels van dit kaliber zijn een ramp voor hem. Ze zou hem in bescherming moeten nemen, hem moeten verlossen van de mokerslagen die op hem neerkomen. Maar dat kan ze niet. En eigenlijk wilde ze wel graag net zo overstuur zijn als hij. Hij ondergaat de pijn en zij blijft maar denken dat het niet waar kan zijn.

‘Waar is Hilly?’ vraagt ze dan toch maar.

‘Naar Schiphol. Ze moest iets ophalen.’

Hilly werkt op Schiphol bij het bagagedepot Lost & Found. Maar wat ze daar buiten werktijd moet doen snapt Matthy niet. ‘Is ze al lang weg?’

‘Al uren,’ zegt Siem, zijn stem gesmoord in het kussen.

‘Was ze eerst naar huis gekomen, gewoon om vier uur?’

‘Nee, ze was vrij vandaag, maar ze werd gebeld, riep: “Houd de deur dicht, ik kom eraan,” en toen was ze vertrokken, nog voordat ik snapte wat er aan de hand was daar.’ Hij zucht. ‘De hele wereld is dol gedraaid. En aan mij wordt niet zo veel uitgelegd momenteel.’

‘Houd de deur dicht? Waar slaat dat op? Toch niet weer een ramp, hè?’

‘Ik zeg toch dat ik het niet weet!’

‘Je kunt misschien even op de computer kijken, bij het laatste nieuws of op de site van Schiphol. Als er iets te melden is...’

‘Matthy, hou je kop!’

Het is benauwd in de kamer, er hangt een mix van angst en woede. Het zal vast niet gemakkelijk zijn om met Siem te leven, maar Hilly laat hem nu lelijk in zijn sop gaarkoken.

Matthy zou boos op haar willen worden. Wat kan er van zo veel belang zijn dat je op je vrije dag zonder iets uit te leggen de boel achterlaat? Er zijn toch capabele collega’s genoeg? Ze is daar heus niet onmisbaar! Waarom kijkt ze niet beter naar Siem? Het gaat niet goed met hem. Straks is hij weer terug bij af en dan moet hij opnieuw worden opgenomen. Moet je zien hoe hij daar zit: zijn benen opgetrokken, het kussen op zijn knieën en daar zijn woeste krullenkop in gestopt. Als je zo op het puntje van de bank kunt zitten, moet je hele lichaam wel verkrampt zijn.

Ze krijgt de neiging om hem om te duwen zodat hij zijn evenwicht verliest. Dat hoofd moet uit het kussen vandaan, anders lijkt het haar schuld dat hij daar zo compleet radeloos zit. Hil moet op haar duvel krijgen; ze kan hier niet zomaar weglopen als het haar uitkomt. Is ze nou helemaal gek geworden?!

De nieuwslezer zegt dat er gewacht wordt op verbinding, er staat een interview gepland met de *chef de mission* van het Landelijk Team Forensische Opsporing.

In de paar seconden van gonzende stilte klinkt buiten het knarsen van het grind. Is dat Hilly’s Vespa die vol in de remmen het stoepje afkomt?

Een rode flits langs het achterraam. Ze is het! Op het moment dat de schuurdeur dichtvalt, begint de verslaggever te praten; de beelden lijken achter zijn woorden aan te huppelen. Ze horen het wel, maar luisteren niet meer. Want Hilly loopt terug de dijk op, waar een auto is gestopt. Met wie praat

ze? Dat is de stem van Raf, haar collega van Lost & Found. Wat moet hij hier?

Matthy kijkt hoe Siem reageert; hij kent Raf nog niet zo lang en het is geen geheim dat Raf en Hilly nogal close zijn. En dat is zacht uitgedrukt. Al is Raf een goed mens en is hij druk bezig Siems vertrouwen te winnen, het blijft toch een wonderlijke situatie. Als je ziet hoe die twee met elkaar omgaan, voel je je vanzelf een buitenstaander.

‘Als Hilly vrij is, vervangt Raf haar toch? Wat doet hij dan hier?’ Wat een stomme vraag! Matthy kan zichzelf wel slaan.

Siem heeft een opgejaagde blik in zijn ogen als hij overeind vliegt. In drie stappen is hij bij het raam van de opkamer aan de voorkant en trekt met een onhandige felle ruk het gordijn open. De uit de kluiten gewassen ijzervaren in de vensterbank wankelt en ploft naar beneden. Maar er is niets te zien, de auto rijdt net weg. En bij de achterdeur is Hilly, ze trekt een broodmagere hond de keuken in. Ze heeft hem aangeliend met de riem van haar broek.

‘Kom maar, kom maar, kom maar! Je bent welkom en je bent veilig hier.’

Matthy moet ervan hoesten en Siem valt terug op de bank, beukt op het kussen in met zijn vuist.

‘Ja, hoor,’ zegt hij met een grimas die zowel lachen als huilen kan zijn, ‘ze heeft ’em!’ Het klinkt als een opgelucht verwijt.

Hilly’s gezicht is blozend, en net zo rond als de rest. Mooi mollig is ze de laatste tijd. Ze straalt gulheid uit en warmte. Altijd, dus ook nu.

Nadat ze de achterdeur heeft dichtgetrokken, tapt ze een plastic bak vol water en zet die op de vloer. De hond rilt en lijkt zich af te vragen wat sterker is: de angst of de dorst. De dorst wint het als Hilly’s stem lokt en bedelt: ‘Kom maar, jij durft wel... Ja ja ja.’

Als de hond gretig begint te slobberen, heeft Hilly het volumeknopje op de afstandsbediening al gevonden en hoewel de beelden er niet om liegen, lijkt de razende wereld buiten dit huis een andere planeet nu het geluid grotendeels wegvalt. Matthy en Siem kijken de keuken in, die lichter is, waar Hilly neerknielt bij het magere dier, dat zich op zijn rug laat rollen. Hilly's strelende hand wordt een helende hand, die rigoureuus de teken uit de hondenvacht draait, tegen de klok in. Het doet pijn en is heerlijk tegelijk. Matthy zet haar nagels in de rug van haar hand in een poging te beleven wat de hond voelt.

Ondertussen vertelt Hilly dat het dier al sinds een week gespot werd op de baan en bij de vuilcontainers. Dat de marechaussee een kooi met lokaas had geplaatst, maar dat hij daar niet in trapte. Maar vanmiddag was er in een van de loodsen een deur achter hem dichtgevallen en toen de beveiliging hem wilde laten platspuiten maar geen dierenarts te pakken kreeg, had Raf ervoor gepleit dat zij een kans moest hebben om zijn vertrouwen te winnen.

'Nou heb ik geen ervaring met honden, maar het lukte me wonderbaarlijk! Hij viel me niet aan en sprong me niet omver. Ze waren verbluft, hadden niet verwacht dat ik hem aan de lijn zou krijgen!' Hilly bloost ervan.

'Altijd leeuwentemmer geweest, jij! Iedereen capituleert, tegen jou is niet te vechten!' Siem lijkt zowaar trots op Hilly; dat staat hem goed.

Hilly schudt haar haar naar achteren. 'Ik ben er nog niet, hoor, want toen moesten we hem in de auto van Raf zien te krijgen. Hij pieste eerst nog bij ons in het kantoor, terwijl het druk was aan de balie. Je wilt niet weten wat een opmerkingen de mensen dan maken! Toen kwam ik op het idee om een rookworst te halen; nou zeg, dat was scoren. Kat in 't bakkie! Toen liep hij zo achter me aan, en – hup – de auto in!'

'Toch niet die hele worst, hè?' protesteert Siem.

Hilly schiet in de lach, ze kijkt om en haar ogen glimmen.

Als ze klaar is, borstelt ze haar handen onder de spetterende kraan schoon, en terwijl de hond braaf op het deurmatje zit, zet ze koffie. Koffie verkeerd, met warme volle melk uit een steelpannetje. Dat doet ze speciaal voor Siem, want die mag wel wat aankomen. Als de melk opschuimt, blaast ze hem terug en dan giet ze hem in haar favoriete kopjes: vintage boerenbont van de een of andere rommelmarkt. Matthy weet niet hoe ze het voor elkaar krijgt, maar rond Hilly ordent zich het bestaan tot dragelijk. Zij zorgt, zonder dat ze er iets voor hoeft te doen, voor een zekere lichtheid. Zonder haar is het huis een bende, met Hilly heerst er een prettige opgeruimdheid.

Er is zelfgebakken cake – cake bakken is therapie voor Siem. De hond krijgt een droge boterham. Hij eet schrokkerig en toch voorzichtig uit Hilly's hand. Maar als Siem wil opstaan, gromt hij. Siem trekt ijlings zijn benen op de bank en Matthy zegt dat ze voorlopig geen toenadering gaat zoeken. Hilly klinkt moederlijk: 'Hij is banger dan wij allemaal bij elkaar.'

Siem zucht: 'De wereld vergaat en wat doet Hil? Ze redt een hond.'

Het klinkt niet snerend, maar toch zit er iets neerbuigends in zijn stem. Hilly wordt daar niet boos om, ze weet niet eens hoe dat moet. Ze aait eerst de hond over zijn kop en dan Siem over zijn been.

'Ik beperk me tot de klussen die ik tot een goed einde kan brengen. Er zijn belangrijker dingen, dat weet ik, maar ik ga niet vechten met de Russen. Ik overschat mezelf niet, ik doe gewoon wat er op mijn weg komt.'

Siem klopt zijn broek af. 'Intussen zitten wij hier met een kop vol zorgen, geen idee waar jij mee bezig bent.' Dat is een verwijt.

'Ja, dat zie ik. Je kwam op de fiets, dat hele eind!' Hilly draait zich naar Matthy, maar die zoekt nog uitstel: 'Waarom is die

hond niet naar het asiel gebracht? Ga jij hem houden?’

‘We hebben het asiel gebeld, maar het zit erg vol daar. Ze vroegen of we misschien zelf een tijdelijke opvang konden regelen. Misschien is zijn baas op vakantie. Ze hebben zijn gegevens genoteerd voor de mailing en de huis-aan-huiskranten. Hij kan ook wel gewoon weggelopen zijn.’

‘Lekkere bazen in de vakantietijd. Maar wat ga je doen als niemand zich meldt? Ga je hem houden?’

‘Geen idee, daar moeten we het nog over hebben,’ zegt Hilly, met een blik op Siem. Siem is niet op dieren en Siem gaat altijd vóór bij Hilly. Alhoewel, deze keer niet misschien: haar ogen zijn zacht als ze naar het scharminkel aan haar voeten kijkt.

Dat snuift even en legt zijn kop weer neer; langzaam zwaait zijn staart over het laminaat. Er waaien stofpluizen onder de bank vandaan, waar hij dan weer tegen gromt. Zijn oren draaien alert met het geluid van een overvliegend vliegtuig mee. Het huis van Hilly en Siem staat in de aanvliegroute van de landingsbaan, dus daar zal hij sowieso aan moeten wennen.

‘Come on, sister. Je kwam helemaal hierheen op de fiets,’ herhaalt Hilly.

‘Ja, ik loop thuis met mijn kop tegen de muur, dan moet ik niet achter het stuur kruipen!’

Hilly beaamt haar woorden met een klein knikje. ‘En op het werk? Ben je er geweest?’

‘Ja, gisteren en vandaag. Het is niet te harden. Ik loop de hele dag met de sleutel van haar appartement rond te sjouwen. Mijn tas is nog nooit zo zwaar geweest. Ik zou er gisteren heen, dat was de afspraak; een keer per week zou ik de post weghalen en de orchideeën water geven. Terwijl ik daar voor de deur stond, ging ik helemaal stuk. Ik had de deur al open, maar ik kon die drempel niet over. Het ging gewoon niet. Ik heb de boel weer op slot gedaan en ben jankend naar huis gegaan. Ik wacht wel tot Boet er is.’

‘Heb je al iets van hem gehoord?’

‘Gisteren was er een e-mail. Hij heeft zijn vluchtnummer doorgegeven. Vrijdagmiddag arriveert hij.’

‘Dat is morgen al. Hij komt dus. Dat werd tijd, want jij kunt dat allemaal niet in je eentje. Daar ga je aan onderdoor.’

‘Als het oorspronkelijke plan was doorgegaan, dan hadden jullie nu mijn spullen moeten opruimen.’

Het is gezegd. Nu lijkt de zweer in haar denken te zijn opengebarsten, er begint iets te stromen. Ze heeft aan een zakdoek niet genoeg en Hilly haalt de keukenrol.

‘Lieverd, wij moeten daar ook zo vaak aan denken. Als het oorspronkelijke plan was doorgegaan, dan waren we je kwijt geweest. Maar daar moet je niet bij stil blijven staan. Het is een wonder dat je er nog bent.’

Hilly omhelst je zo lekker warm en stevig, precies zoals een omhelzing moet zijn. Hilly ruikt zo vertrouwd, naar Rose van Paul Smith, naar in de buitenlucht gedroogd wasgoed en vandaag ook naar zweet.

‘Ik kan dat niet plaatsen, Hil. Is dat nou toeval of niet? Eindelijk vroeg ze of ik zin had om mee te gaan.’

Matthy zakt terug op haar stoel en grijpt weer naar de keukenrol.

‘Noem het maar bewaard worden. Dat jij er nog bent, heeft echt een reden.’ Hilly strijkt een natte piek uit Matthy’s gezicht.

Op het tv-scherm zijn juist nu de beelden van de enorme massa bloemen en knuffels; de verslaggever maakt melding van de internationale belangstelling voor deze rouwplek.

‘Hé, even kijken! Daar ben jij vandaag met kantoor heen geweest. Misschien zitten jullie in de uitzending. Ach nee, liever niet natuurlijk. Hoe was dat, Matthy? Vertel het nou! Je kwam hier om te spuien, anders stik je erin.’

Matthy haalt haar schouders op – een gebaar van onmacht. De beelden spreken voor zich; wat moet ze nog toevoegen?

Dat ze bang was? Dat het een demonstratie leek? Dat ze ineens bedacht dat elke oorlog een begin had, en dat deze bloemenzee zo'n begin zou kunnen zijn? Dat ze een knal verwachtte, een explosie, waardoor de gebouwen om hen heen zouden gaan wankelen en instorten en dat het brokstukken van mensen zou kunnen gaan regenen? Dat ze met alle collega's was, maar dat Annis naast haar had moeten lopen? Dat ze zich niet kon voorstellen dat ze hier liepen omdat zij er niet meer was? Uit de lucht geschoten, dood, aan flarden.

‘Matthy, zeg iets! Je komt hier niet om te zwijgen.’

‘Ja, daar stond ik vanmiddag. Ik kan het nu al niet meer geloven. Het is alsof ik het niet toelaat, sis, het past niet in mijn bevattingsvermogen. Het blijft een horrorfilm.’

Nu kijken ze alle drie naar de bloemenzee, naar de mensen die komen aanlopen en elkaar vasthouden, naar verkrampte gezichten. Iemand zakt huilend op de knieën.

Hilly legt haar arm opnieuw om haar schouder. ‘Stond je daar? Werd er nog iets gezegd? Door wie? Je kunt toch wel vertellen hoe het was?’

‘De volledige directie. Allemaal netjes, Armani-pakken; het leek wel een nieuwjaarsreceptie. We hadden een protocol gekregen per afdeling: hoe we zouden lopen, wat we zouden doen. Vanwege de camera's natuurlijk. Er werd benadrukt dat het beheerst, waardig en respectvol moest. Niet dat wij dat anders wilden, maar voor de zekerheid. Ze wilden voorkomen dat er iemand compleet van streek zou raken voor het oog van de camera's. Er waren witte rozen, van de rozenkwekerij waar Annis die bloemschikcursussen deed. Drie emmers vol, maar die verdwenen in het niet. Er ligt daar zo'n enorme vracht bloemen. Elke avond wordt het verlepte spul weggehaald en even later ligt het weer vol met verse bloemen. En dan de knuffels, brieven, waxinelichtjes – niet te tellen. Meneer Jongsma had een in memoriam voorgelezen in de kantine, voor we gingen. Afsproken was dat ieder voor zich een moment stil

zou zijn op de plek. Een speech in het openbaar zag Jongsma niet zitten. Dus loop je gewoon mee en je bedenkt wat je allemaal zou moeten voelen en je voelt misschien gewoon niets. Omdat we met een groep waren, gingen de mensen voor ons opzij. Respectvol en meelevend werden we bekeken. Aan de ene kant zit de angst als een ijzige brok in je keel en aan de andere kant lijkt het een toneelstukje. Dat vind ik zo ongevoelig stom van mezelf. Ik schaam me kapot. Gewoon om mezelf, om het simpele feit dat ik daar loop.'

'Dat is niet stom, dat is een overlevingsmechanisme.'

Siem gaat staan en rekt zich uit. Boven zijn hoofd slaat hij zijn handen in elkaar en laat hij zijn vingerkootjes kraken.

'Zo zijn we: als de narigheid te dichtbij komt, maken we er een film of een voorstelling van.'

'Die lege stoel achter het bureau is wel echt. En dat ik twee bekers koffie haal. En dat mijn loopmaatje er niet meer is, en dat we niet meer samen naar de toko gaan, geen loempia's meer maken. Ik kan er voor mezelf nog niet eens mee omgaan, en als ik denk aan al die nabestaanden, dan word ik helemaal gek. Voor hoeveel mensen is de wereld compleet ingestort? Als dit geen ongeluk is, als het moedwil is, en moord, en het gaat om jouw man of je kind, dan wil je toch niet meer verder... Dan heeft niets nog zin.'

Hilly klemt haar lippen op elkaar, trekt ook een stuk van de keukenrol.

'Geen mens is baas over zijn eigen tijd van leven. Maar dat jij er nog bent, betekent dat jij er nog moet zijn. Geloof dat nou!'

Matthy duwt Hilly's strelende hand weg. Bruusk staat ze op. 'Wel ja, begin nog even een theorieetje over God. Maar dan zonder mij!'

'Ik probeer je te helpen.'

'Daar is geen beginnen aan. Zeg liever dat je er ook geen raad mee weet.'

‘Dat is ook zo, Matthy, ik ben net zo radeloos als iedereen. Maar daarnaast ben ik dankbaar omdat jij er nog bent.’

Op de tv is de reclame begonnen, er komt een dampende ovenschotel langs en Siem vraagt: ‘Gaan jullie verder met ru-ziemaken of gaan we nog wat eten?’

‘O ja,’ zegt Hilly, ‘we moeten ook nog eten. Is het echt al halfnegen?’

Het wordt een belletje naar de pizzeria, want zin om te koken heeft Hilly niet meer. Dan zou ze eerst nog bonen moeten plukken in de tuin en dat gaat echt te lang duren.

Met de folder van de pizzeria in haar hand begint ze toch nog over Sweder. ‘Hoe reageert Sweder op alles? Je moet als piloot toch ook wel enorm stressbestendig zijn om nu gewoon je werk te kunnen doen.’

Matthy haalt haar schouders op. ‘Er wordt niet over gepraat. Tenminste niet tussen Sweder en mij. Oogkleppen op en doorgaan – dat wordt van hen gevraagd op dit moment. Niet iedereen kan dat aan. Zijn verlof is ingetrokken, omdat best wat collega’s zich ziek gemeld hebben.’

‘Dus kamperen met de boys zit er ook niet in. Lekker dan.’

‘Daar heeft toch helemaal niemand meer zin in, Siem!’

‘Nou, daar vergis jij je in. Ik lees net in de krant dat er maar heel weinig mensen zijn die hun vakantie annuleren. En degenen die dat doen, zouden bijna allemaal met Malaysia Airlines vliegen. Het is op zich toch niet verkeerd om een beetje vakantie te vieren? Die gasten lopen zich de hele vakantie te vervelen.’

‘Daar kan ik nou even niet mee zitten. Dat lost hun moeder maar op. Ik heb wat anders aan mijn hoofd. Morgen komt Boet, en daar zie ik verschrikkelijk tegen op. Ik ben bang dat ik aldoor ga lopen janken. En we moeten zo veel regelen: de papieren, de administratie, de verzekeringen, het appartement. Ik overzie dat allemaal niet; ’k heb ook geen idee hoe Boet dat wil doen. Annis komt niet meer terug en dus zal de

boel leeggehaald moeten worden. In andermans privédingen rommelen is toch vreselijk. Boet moet geholpen worden, maar ik word misselijk bij het idee van volle vuilniszakken met dingen die haar lief waren.'

'Wij helpen waar we kunnen. Boet is hier ook altijd welkom. Het is zo triest: je zult maar één zus hebben... En ze hebben samen zo veel meegemaakt. Hij komt eigenlijk alleen voor nare dingen naar Nederland, zoals jaren geleden voor de begrafenis van de enige zus van hun moeder. Toen ik, terug uit Frankrijk, vroeg of Annis nog vaak was wezen lopen, zei ze het eigenlijk terloops. Maar ze vertelde niets over de begrafenis of hoe lang hij geweest was. Alleen maar dat ze net zomin als ik gelopen had. Ze boycotte alles wat met Indonesië te maken had.'

'Behalve het eten!' zegt Siem.

Matthy klemt haar lippen op elkaar. Als hij alsjeblieft maar niet over de loempia's begint...

Hilly zit even te denken voor ze zegt: 'Sneue familie eigenlijk. Ze krijgen de ene klap na de andere. Net als ze weer opgekrabbeld zijn, worden ze weer neergesabeld. Ik vraag me af of Annis ooit wel gelukkig is geweest. Misschien alleen de tijd dat we op school zaten; toen hadden we lol met elkaar en was elke dag een feestje. Wat doe je? Ga je nu weg? Die pizza is onderweg; je moet toch iets eten, Matthy!'

Matthy schudt haar hoofd, maakt een gebaar van kokhalzen.

'Hè, wat is dat nou weer? Zal ik meefietsen dan?'

'Laat me nou maar, Hil, ik red het wel.'

'Stuur je wel even een sms'je als je thuis bent?'

De terugreis lijkt altijd korter dan de heenweg. Matthy trapt zich naar de horizon waar de nacht de dag verdrijft; achter haar is de lucht nog licht. Ze denkt aan morgen, als Boet in Nederland aankomt. Ze heeft hem al jaren niet meer gezien.

De planning was dat ze in 2010 naar Indonesië zou gaan, voor een dubbele bruiloft. Annis zou met Taman trouwen en Boet met Susila. Het beloofde een megafeest te worden. Maar opeens werd het afgezegd. Annis lag in het ziekenhuis, was oververmoeid en moest rust houden. Ze heeft er nooit naar durven vragen. Annis was weer naar Nederland gekomen en over de bruiloften werd niet meer gepraat. Ze praatte er zelfs niet over als ze langs het strand gingen hardlopen.

Opeens ziet Matthy de straatverlichting aanspringen en beseft ze dat ze bijna thuis is. Fiets in de kelderbox, trap naar de vijfde etage. In de hal hangt een zoetig nepbloemenluchtje. Wie doet hier toch steeds van die luchtverfrissers in het stopcontact?

Als de voordeur achter haar dichtvalt, is het alsof ze zichzelf opsluit. Zo zou thuiskomen niet moeten voelen, realiseert ze zich. Haar mobiel zingt het riedeltje van welkom, die heeft de Wi-Fi weer opgepikt. En meteen daarna komt er van alles binnen. Ze zal eerst Hilly sms'en, dat moet meteen, maar de rest kan wachten. Ze zet een pot thee voor zichzelf – uitstelgedrag, dat weet ze heel goed.

Het is natuurlijk Sweder, die in São Paulo is geland. En het volgende bericht vertelt aan wie hij zich geërgerd heeft tijdens de vlucht. Of dat hij zijn oordopjes vergeten is. Daarna vraagt hij vast en zeker waarom ze niet reageert. Misschien zegt hij ook nog wel dat ze later op de avond niet meer hoeft te bellen, omdat hij nog niet weet wat hij verder gaat doen. De gewone dingen. Sweder krijgt graag support. In het begin vertederde het haar, maar op dit moment kan ze er niet tegen. Natuurlijk wil ze weten dat hij veilig geland is. Maar al die andere berichten bevestigen slechts de afstand tussen hen. Hij zit aan de andere kant van de wereld en zij hier. Maar als hij hier is, is hij minder van haar dan wanneer hij weg is. Hier blijft het schipperen. Zelden hebben ze een hele dag voor hen samen. De laatste keer was vier weken geleden. Ze kon haar geluk niet

op! Misschien was dat geluk de reden waarom ze die dag een beslissing nam die haar leven bepaalde.

Ze zakt neer op de bank, warmt haar handen aan de hete mok. Werd er toen van bovenaf mee gekeken? Werd daar haar weg omgebogen? Als ze dat kon geloven zou ze zich minder schuldig voelen.

Hij was moe en had hoofdpijn, maar voor haar was dat winst, want dan ze hoefde ze hem met niemand te delen. Niet met zijn kids, niet met Lilian. Hij lag hier op de bank en zij deed wat kleine klussen. Ze trok de fleecedeken over zijn rug en maakte met haar mobieltje stiekem een foto van hem. Ze deed zo zachtjes mogelijk en dacht dat het altijd zo zou kunnen zijn, als die scheiding er maar eens door was. Zo moeilijk was het toch niet: een flitsscheiding op aanvraag van beide partijen, een bezoekenregeling en het vaststellen van de hoogte van de alimentatie. Na twee jaar is de scheiding nog niet rond, moet zij het nog steeds doen met beloften en plannen.

Die dag leek de toekomst open te breken. Ze voelt opnieuw de rilling die door haar heen ging toen hij even zijn ogen opendeed, haar aanhaalde, en zei dat hij eraan dacht te gaan kamperen met de jongens.

‘Mag ik mee?’

Het was eruit voor ze er erg in had, een onbewaakt moment. Hoe kon ze dat nou zeggen terwijl er hier op tafel een e-ticket lag waarop stond dat ze op 17 juli naar Jakarta zou vliegen?

Hij had een oog opengedaan en geglimlacht om haar gretigheid. ‘Kamperen is niets voor vrouwen; dat vinden alleen mannen leuk!’

‘Ik ook! Sweder, ik weet alles van kamperen. Hoe zouden mijn ouders Zuid-Frankrijk anders ontdekt hebben? Mag ik mee? Het lijkt me fantastisch.’

‘Jij hebt toch al plannen?’

‘Die wissel ik in tegen dit nieuwe plan!’ Ze had haar handen om zijn gezicht gelegd.

‘Voel eens aan je hoofd. Annis ziet je aankomen. Je hebt net je e-ticket uitgeprint!’

Ze had hem de mond willen snoeren, maar hij had op de muis van haar hand gebeten.

‘Annis zal het begrijpen. Echt, zo is ze. Ik ga veel liever met jou, en met de jongens! Dan leren de jongens en ik elkaar wat beter kennen. Dat zou zo goed zijn!’

Hij had het dekantje over zijn hoofd getrokken om verder te slapen, maar ze was blijven bedelen: ‘Toe nou, Sweder. Kijk me aan. Zeg alsjeblieft dat ik mee mag!’

Zijn stem had gedempt geklonken, maar ze had gehoord dat hij zich amuseerde: ‘Dat is toch niks voor jou? Jij bent toch van beloofd is beloofd?’

Die was wel aangekomen; ze had niet echt een antwoord gehad. Ze had dus maar gezwegen, tot Sweder de deken een stukje had weggetrokken om naar haar te kijken. Peilend en ernstig nu. ‘Weet je het zeker? Nou, dan weet je wat je te doen staat. Het lijkt me geen prettige missie. Ik hoor het wel. Maar laat me nu even slapen, ja?’

Daarna had hij zich omgedraaid.

Ze was doodstil blijven zitten, had haar adem ingehouden tot ze bijna plofte en daarna beheerst uitgeademd als bewijs dat ze zichzelf helemaal in de hand had. Dat ze haar kans zou pakken en het aankon, die nieuwe wereld die voor haar openging. Dit was een kans om haar plek veilig te stellen. Tim en Tijmen waren nu elf en negen, een leeftijd waarop ze toch prima een tweede moeder in hun leven moeten kunnen accepteren? Zij doet er al zo lang haar best voor. Dit perspectief was zoveel mooier en aantrekkelijker dan haar plannen met Annis. Ja, ze voelde het schuldgevoel bijten en ja, ze wist dat ze Annis een rotstreek leverde. Maar als je droom werkelijkheid worden kan, dan grijp je je kans toch? Ze zouden leu-

ke dingen doen en lieve dingen delen, samen wakker worden en de hele dag voor zich hebben. Ze had het voor zich gezien en het beeld gekoesterd: Tim en Tijmen in een eigen tentje en zichzelf bij Sweder, luchtbed, twee slaapzakken aan elkaar geritst.

Ze was op haar knieën voor de bank gaan zitten om te luisteren naar Sweders ademhaling.

Hij had liggen woelen, maar was wel in slaap gevallen. Een warm verlangen was als een golf door haar heen geslagen, had zich samengebald en in haar buik genesteld. Ze had gedacht: ik zou kunnen stoppen met de pil... Die gedachte had de droom nog mooier gemaakt. Ze was blijven zitten tot haar benen prikten en haar voet sliep. Uit alle hoeken en gaten van haar verbeelding waren de plaatjes die bij de droom hoorden tevoorschijn gekomen, als foto's zo scherp. Een dikker wordende buik, naakt voor de spiegel. Haar silhouet weerkaatst in het glas van een etalage vol babydingen. Haar handen die stapeltjes maakten: rompertjes, spuugdoekjes. Samen zouden ze lachen om haar uitpuilende navel. En ze zou Sweders hand op haar buik leggen en zeggen: 'Nu! Links, iets lager... Ja, daar... een voetje!'

Toen hij zijn ogen had opgeslagen, was dat zeker nog te zien geweest, want hij had meteen gevraagd: 'Wat doe je?'

'Je lijkt net een baby, zo schattig!' had ze gezegd.

Daar was hij echt wakker van geworden. 'Haal je niks in je hoofd!' had hij gedreigd. Maar een gedachte terughalen kan niet. Die gaat gewoon haar eigen weg: Sweder met een baby in zijn armen. De jongens – met een kleine zus of broer zouden ze groot en stoer zijn! Maar dan zouden ze eerst vertrouwd moeten raken met elkaar. Kamperen was het toverwoord, waarbij alle andere plannen verbleekten.

En die gedachte heeft dus haar leven gered.

‘Annis, ik moet je iets vertellen.’ Zo begon ze terwijl ze tijdens de lunchpauze samen aan een tafeltje zaten. Ze was zenuwachtig, had erbij willen zeggen: ‘Ik vind het moeilijk. Want het is iets waar je niet op rekent en wat onze plannen in de war schopt. Maar ik hoop zo dat je het begrijpt, dat het niet tussen ons in blijft staan!’ Maar ze kreeg dat allemaal niet over haar lippen.

Annis keek op, trok haar lange haar bijeen en begon een losse vlecht. Een gewoontegebaar. Hoe vaak had ze Annis dat al zien doen? Op de kleuterschool had Annis al plukjes gehad; later waren dat staartjes geworden. Nooit was haar haar afgeknipt, er was niemand met zulk lang haar. Meestal hing het los, maar dan vlochten haar vingers het gedurende de dag wel een keer of zes tot een vlecht. Een elastiekje zat om haar pols, maar dat vergat ze in te doen. Na een poosje hing het haar weer los over haar schouders, over de rugleuning van de bureaustoel of over de kussens van de bank.

‘Ik weet al lang wat je gaat zeggen.’

‘Dat kan niet!’

‘Jawel, ik zag het gisteren al. Je gaat niet mee, hè? Je wilt je ticket cancelen.’

Ze had gebloosd, haar handen waren klam geworden. ‘Hoe weet je dat?!’

‘Gewoon, ik voel het. Heeft Sweder je omgepraat? Ik was er al bang voor.’

‘Ben je niet boos? Het is geen stijl, ik weet het, maar het gaat om Sweder én de jongens. Ik krijg nu de gelegenheid waar ik al zo lang op hoop. Hij wil gaan kamperen en dat kan alleen maar in de laatste twee weken van juli. Ik heb... Ik wist... O, ik weet niet hoe ik het zeggen moet, maar dit gaat om de toekomst, mijn toekomst. Ik móet dit voorrang geven. Annis, ik wil ook graag met jou mee, dat weet je toch! En nu hebben we de plannen helemaal rond, maar nu Sweder hiermee komt... Ik voel dat het belangrijk is. Ik kan aan

niets anders meer denken. Wat moet ik doen?’

‘Je moet kiezen wat je hart je ingeeft, je intuïtie volgen. Ik weet hoe graag jij iets moois wilt met Sweder en de kinderen. En ik snap dat dat belangrijker is dan een vakantie.’

‘Ja, maar ik heb het jou beloofd. Onze vriendschap is ook belangrijk. Jij was eerst! Het is er eindelijk van gekomen en nu alles rond is, laat ik je in de steek. Ik verknal het nu voor jou.’

‘Een partner gaat vóór. Als er een is die snapt hoe jij je voelt, dan ben ik het. Je hoeft nergens bang voor te zijn, tussen ons blijft het zoals het is. Onze vriendschap kan dit wel aan. Eén ding, meis: maak er dan wat van! Laat zien hoe goed jullie het samen kunnen hebben. Als jij zorgt dat deze keuze absoluut de moeite waard wordt, dan heb ik er vrede mee. Dan moet het gewoon zo zijn.’

Ze zei niet: ‘Volgend jaar beter’ of: ‘Een andere keer misschien.’

Ze stonden even met hun armen om elkaar heen en toen maakte ze zich los. ‘Stel me niet teleur, Matthy!’

‘Dat doe ik juist wel!’

‘Nee, dat doe je alleen als je je kans laat glijpen!’

‘Begrijp je het echt?’

‘Doe het beter dan ik. Word jij nou alsjeblieft gelukkig!’

‘Dat wil iedereen toch? Maar ik vind het zo sneu voor jou!’

Annis trok de doos met tissues naar zich toe en presteerde een glimlach: ‘Toch maar goed dat ik over een annuleringsverzekering begon!’ En daarna ging ze over tot de orde van de dag. Ze keek op haar horloge: ‘Kom, dan lopen we een rondje voor we die vergadering induiken. Heb jij de notulen al doorgenomen?’

Dat Annis het zo simpelweg accepteerde, was echt Indoneesisch eigenlijk, had ze verbluft en ook opgelucht gedacht. Laat maar, het is niet anders dan het is. In een omgekeerde situatie, als Annis haar had laten zitten, was zij er niet zo ge-

makkelijk overheen gestapt, dan was ze behoorlijk verontwaardigd geweest. En 's nachts, toen ze erover lag te piekeren, spookte de vraag in haar hoofd: was het misschien toch ook een heel klein beetje een opluchting dat zij niet mee ging? Misschien hield Annis Indonesië liever voor zichzelf. Ze vertelde er nooit over. Niet over de manier waarop ze daar geleefd had, niet over haar familie. Niet over hoe het daar was, niet over wat er gebeurd was. Het enige wat Annis ooit over haar vader had gezegd, was dat hij het moeilijk had en geen normale relatie aankon, omdat hij een oorlogskind was. Matthy had het niet in haar hoofd gehaald om te vragen wat ze precies bedoelde. Toen de bruiloft niet was doorgegaan en Annis in het ziekenhuis had gelegen, had ze wel honderd vragen willen stellen. Maar ze had dat niet gedaan omdat ze wist dat ze gewoon niet dichterbij kon komen. Achter de woorden 'dan moet het gewoon zo zijn' zat een andere manier van denken. Van Annis houden betekende nog niet dat je haar begreep of kon peilen. Er bleven deuren dicht. Zij had dat altijd als cultuurverschil gezien. Was het feit dat Annis niet boos was geworden dan toch een signaal geweest? Of maakt zij dat er achteraf zelf van?

Ik ben er nog, denkt ze, maar wat moet ik daar mee?

Ze staat op en laat in de badkamer koud water over haar polsen stromen. Als ze in deze stemming is, haalt ze zich van alles in haar hoofd. Dan wordt ze gek van zichzelf en ziet ze dingen die er niet zijn. Dat wil ze niet. Kom op zeg, ze heet geen Annis, die overall besturing in zag. Toeval is makkelijker. Als toeval niet bestaat, dan bestaat er meer dan er in haar hoofd kan. En dat is eng.

Het gerinkel van de telefoon brengt haar weer bij haar positieven. Ze verwacht een verongelijkte Sweder. Maar het is geen bekende, een lokaal gesprek volgens de display.

Ze zegt: 'Met Matthy, goedenavond.'

Het klinkt terughoudend; ze heeft zich aangewend niet al te toeschietelijk te klinken als er een onbekende belt.

‘Met Raf Yilmaz. Goedenavond, Matthy. Ik had zojuist Hilly aan de lijn om te vragen hoe het met haar adoptiehond gaat. Maar het gesprek ging meer over jou en de verdrietige situatie. Ik dacht: laat ik even zeggen dat ik overal mee wil helpen. Ook met de praktische dingen. Bel gerust als je een vrachtrijder nodig hebt of als er iets geregeld moet worden op het gebied van transport of opslag. Mijn auto heeft een trekhaak en ik kan met gemak een aanhanger regelen. En tijd neem ik gewoon.’

‘Raf, ben jij het? Maar dat is geweldig! Alleen kan ik nog niet inschatten wat er nodig is. Morgen komt Boet, de broer van Annis. Dan zal er van alles in gang gezet worden. Maar ik heb geen idee wanneer hij daar aan toe is. Mag ik je later bellen?’

‘Dat is goed, Matthy. Fijn dat je zo positief reageert. Hilly maakt zich zorgen over je.’

‘Ik weet het. Zo nu en dan word ik platgewalst door mijn emoties; dan weet ik echt niet waar ik het zoeken moet. Ik kom net bij Hilly vandaan fietsen, dacht dat mijn hoofd was leeg gewaaid. Maar zodra de deur achter me dichtviel, sprong de ellendige werkelijkheid weer op mijn nek. Ik zie enorm op tegen morgen: wat moet ik tegen Boet zeggen? Ik heb geen idee hoe hij eraan toe is. Raf, ik weet niet of je het weet, maar ik zou met Annis meegaan, drie weken naar Jakarta. Dat ging op het laatste moment niet door. Ik cancelde de boel... En nu...’

Ze kan even niet verder praten, maar Raf blijkt op de hoogte.

‘Nu ben jij er nog wel en Annis niet meer. Ik hoorde het van Hilly. Dat gooit je leven compleet overhoop, dat snap ik. Maar dat moet een reden hebben, want er gebeurt niets zonder reden. Al moet je mij nu niet vragen waarom deze ramp heeft

plaatsgevonden, want ik ben net zo verontwaardigd, boos en getergd als ieder normaal denkend mens.'

'Had ik er toch maar in gezeten; dan had ik nu niet zo'n enorme last op mijn schouders.'

Ze stokt; deze gedachte had ze tot nog toe luchtdicht verpakt, maar nu is het ineens gezegd.

'Hé, Matthy!'

Rafs stem schiet uit en ze hoort hoe hij zijn adem langzaam uitblaast. Ze bijt op haar onderlip; ze moet kalm worden, relativeren wat ze zei. Het komt doordat het Raf is, tegen hem zeg je zomaar alles. Diep ademen, rustig worden nu, want hij gaat heus nog wel wat zeggen. Als hij maar niet ophangt en Hilly gaat bellen...

'Wacht even, Matthy,' zegt hij, als zij het gevoel heeft al minutenlang te wachten. 'Wat jij nu als een last voelt drukken, is een kans, een wonder. Zou je kunnen proberen om het zo te zien?'

Is boos worden beter dan huilen? Ineens schreeuwt ze: 'Schei toch uit, zeg! Ik heb helemaal geen tijd om dankbaar te zijn. Ik ben alleen maar bang. Voor alles, voor de dag en voor de nacht. Ik had zomaar dood kunnen zijn. Ik heb tijd en ruimte nodig.'

Raf blijft rustig: 'Ruimte en tijd komen vanzelf als je die kans aanpakt.'

'Wat jij een kans noemt, is in mijn beleving een enorme verantwoordelijkheid. Ik moet iets gaan waarmaken waarvan ik onlangs de kwetsbaarheid ontdekt heb. Hoe krijg ik dat voor elkaar? Alles kan zomaar stuk in deze waanzinnige wereld.'

Ze leunt met haar hoofd tegen de gestucte muur. Het zou gerust meer pijn mogen doen. Dus duwt ze harder, tot ze het idee heeft het reliëf in haar voorhoofd te hebben staan. Het bestaat niet dat hij hier een antwoord op weet. Want er is helemaal geen antwoord.

‘Daar heb je vertrouwen en geloof voor nodig. Je tweede leven begint als je beseft dat je maar één leven hebt.’

‘Raf, ik zit niet te wachten op een preek... Ik heb niet zo veel met God. Ik snap echt helemaal niets van Hem.’

‘Dat is een mooi begin. Mensen die Hem willen begrijpen raken steeds verder bij Hem vandaan.’

‘Laat maar, Raf. Dank voor je aanbod. Van de praktische hulp, bedoel ik; de geestelijke ondersteuning is aan mij niet besteed.’

‘Is goed, Matthy, je mag me altijd bellen. En anders bel ik jou. Die spreuk is niet van mezelf, hoor, die bestaat al meer dan duizend jaar, maar hij is wel waar.’

‘Dank je wel. Ik doe echt mijn best om mezelf op de rails te houden. Dat weet je toch?’

‘Dat weet ik. Probeer te slapen, zorg goed voor jezelf.’

Ze legt de telefoon neer en staat op, midden in de kamer spreidt ze haar armen en draait een rondje. ‘Luister, jullie!’ zegt ze hardop tegen de boeken in de boekenkast, tegen de varen in de vensterbank, tegen de canvas foto van de stormachtige zee bij Langevelderslag, tegen de batikkussens op de bank, ‘hier staat iemand die een tweede leven heeft gekregen. Hoezo is dat een kwestie van geluk hebben?’

Ze knielt voor de bank neer en slaat haar armen om de twee kussens heen. De batikstof blijft ook na herhaaldelijk wassen die speciale geur houden, een geur van onbekend en ver, maar inmiddels toch vertrouwd. Annis...

9 789023 996873

uitgeverijmozaiek.nl